

**KURŠĖNŲ PAVENČIŲ MOKYKLOS
PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO GRUPĖS IR 1-10 KLASIŲ
INTEGRUOTA
TOLERANCIJOS UGDYMO PROGRAMA**

Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti buvo sudaryta vadovaujantis Prezidento Valdo Adamkaus 1998 m. rugsėjo 7 d. pasirašytu dekretu. Šiuo dekretu skelbiama, kad ieškoti ir nustatyti istorinę tiesą tampa nacionaliniu prioritetu, ir tai yra tautų santarvės pagrindas. Įsteigus Komisiją tikimasi, kad, atliekant išsamius istorinius ir archyvų tyrinėjimus, apie tyrimų rezultatus diskutuojant seminaruose ir konferencijose, įtraukiant moksleivius ir studentus, istorijos klausimai nebus intrigų ar tautinių nesutarimų pagrindu.

Komisija viešina ir platina sukauptą informaciją, informuoja šalies gyventojus, ypač jaunimą, apie nacių ir sovietų okupacijų nusikaltimus ir jų pasekmes Lietuvos visuomenei ir tarptautinei bendruomenei.

Naujos modernios istorijos žinios turi tapti organiška mūsų visuomenės požiūrio į savo praeitį dalimi, todėl Komisija stengiasi pasiekti kiekvieną atvirą pažangai ir naujam mąstymui Lietuvos žmogų, rengdama šviečiamąją medžiagą, seminarus, konferencijas, spausdindama įvairias publikacijas, leidinius.

Vienas pagrindinių Komisijos tikslų yra **šviesti visuomenę** – viešinti ir platinti sukauptą informaciją, informuoti šalies gyventojus, ypač jaunimą, apie nacių ir sovietų okupacijų nusikaltimus ir jų pasekmes Lietuvos visuomenei ir tarptautinei bendruomenei.

2002 m. Lietuva tapo Holokausto švietimo, atminties ir tyrimo tarptautinio bendradarbiavimo darbo grupės (*International Task Force*) nare ir įsipareigojo Lietuvos mokyklose, universitetuose ir viešosiose institucijose rengti reguliarias diskusijas Holokausto tematika, informuoti visuomenę, ypač jaunus žmones, apie paskutinius šių laikų istorijos tyrimus.

2003 m. buvo parengta ir patvirtinta Nacionalinė Holokausto švietimo programa, remiantis Komisijos nuo 2002 m. įgyvendinama Švietimo apie totalitarinių režimų nusikaltimus, nusikaltimų žmoniškumui prevencijos ir tolerancijos ugdymo programa (Tolerancijos ugdymo programa).

Tolerancijos ugdymo programos pagrindiniai principai:

Naujas pedagoginis požiūris – nuo istorijos mokymosi pereinama prie asmeninių ir socialinių pokyčių skatinimo, pabrėžiant vertybių sistemos, nuomonių įvairovės, žinių ir įgūdžių plėtojimo svarbą.

Multidiscipliniškumas – istorinė informacija pateikiama kitų disciplinų – socialinių mokslų, literatūros, etikos, religijos, meno, kt. – kontekste.

Istorijos individualizavimas ir kontekstinis pateikimas – nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimai pateikiami platesniame istoriniame kontekste, mokant vertinti represijas ne tik skaičiais ir faktais, bet taip pat ir žmonių likimais.

Tolerancijos ugdymo programos **strateginis tikslas** – ugdyti brandžią ir atsakingą pilietinę visuomenę, skatinti toleranciją ir pagarbą universalioms žmogiškosioms vertybėms.

Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti siekia:

- Analizuoti ir kritiškai vertinti istorinius įvykius vengiant stereotipų ir išankstinio nusistatymo;
- Parodyti radikaliųjų ideologijų pavojų;
- Integruoti mokymą apie totalitarinių režimų nusikaltimus į bendrojo lavinimo programą;
- Mokyti paminėti nusikaltimų aukų atminimą, ugdant toleranciją, pagarbą ir žmogiškąjį orumą, ir taip užkirsti kelią nusikaltimams žmoniškumui.

Komisija inicijuoja ir koordinuoja įvairius švietimo projektus mokykloms.

Šių projektų tikslas – tolerancijos ir žmogaus teisių kultūros ugdymas, skatinant pilietinės visuomenės mokyklų bendruomenėse plėtojamą per nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimų istoriją.

Tolerancijos ugdymo programos įgyvendinimas mokykloje

Visus mokslo metus mokyklos bendruomenė dalyvauja trumpalaikiuose ir ilgalaikiuose švietimo projektuose, kurie padeda moksleiviams įsisąmoninti istorijos temas apie daugiakultūrinį paveldą, Lietuvos okupacijas, ugdo poreikį pagerbti nacių ir sovietų okupacijų aukų atminimą, priešintis nepakantumui, smurtui, ksenofobijai, diskriminacijai, antisemitizmui, destruktiviems radikaliesiems judėjimams ir kt.

Kasmetiniai projektai:

[Laisvės gynėjų diena](#) - sausio 13-oji d.

[Tarptautinė Holokausto aukų atminimo diena](#) - sausio 27-oji d.

[Gedulo ir vilties diena](#) - birželio 14-oji d.

[Lietuvos žydų genocido aukų atminimo diena](#) - rugsėjo 23-oji d.

[Tarptautinė tolerancijos diena](#) - lapkričio 16-oji d.

Programos koncepcija

Strateginis tikslas – žmogaus teisių kultūros ugdymas per istorijos apie totalitarinių režimų nusikaltimus mokymą.

Tikslų prioritetas – nusikaltimų žmoniškumui prevencija per švietimą apie žmogaus teises ir totalitarinių nacių ir sovietinio okupacinių režimų bei XX amžiaus antros pusės genocidų istoriją.

Programa akcentuoja žmogaus teisių ir bendražmogiškų vertybių nuostatų ugdymą.

Pagrindimas: šiuolaikinė ugdymo koncepcija, pritaikyta mokymui apie totalitarinius režimus ir tolerancijos ugdymui, Task Force ir Holokausto švietimo centrų parengtos metodologijos.

Metodologija – programoje harmoningai ir kūrybingai taikomos švietimo apie žmogaus teises ir apie Holokaustą metodologijos iš užsienio:

- Yad Vashem – mokymas iš perspektyvos: aukos, budeliai, stebėtojai, gelbėtojai
- Vakarų Europa – mokymas per švietimą apie žmogaus teises (iš stebėtojų perspektyvos)
- Lietuva – švietimas apie žmogaus teises
- JAV – humanistinė perspektyva

Metodinė medžiaga: www.komisija.lt/lt/body.php?&m=1149075585

Tolerancijos ugdymo programos integravimas į formalųjį ugdymą

Eil.Nr.	Temos	Mokomasis dalykas	Klasė
1.	Žmogaus teisės	Lietuvių k. Vokiečių k. Anglų k. Istorija Matematika	5 kl. 8,10 kl. 9,10 kl. 5,10 kl. 6,7 kl.
2.	Sovietinis okupacinis režimas Lietuvoje: • Sovietinis teroras • Trėmimai • politinių kalinių kalinimo vietos, gyvenimo sąlygos, mirtingumas, • okupacinės Lietuvos valdžios mėginimas drausti tremtiniams grįžti iš tremties vietų į Lietuvą, • rezistencija.	Geografija Istorija Lietuvių k. Pasaulio paž., Lietuvių k. Socialinė komp. Lietuvių k. Etika Lietuvių k.	9 kl. 5,10 kl. 6 kl. 4 kl. 4 kl. Priešm.gr 8 kl. 10 kl. 10 kl.
3.	Nacių okupacinis režimas: • Holokaustas,	Lietuvių k.	8 kl. 10kl.

	• Antisemitizmas • žydų gyvenimas Europoje prieš Holokaustą, • Antrojo pasaulinio karo pasekmės, • nacių iškilimas į valdžią.	Geografija Etika Lietuvių k. Etika Lietuvių k.	9 kl. 10 kl. 7 kl. 8 kl. 9 kl. 6kl.
4.	XX amžiaus antros pusės genocidai ir nusikaltimai žmogiškumui.	Istorija	10 kl.
5.	Genocido prevencinės priemonės.	Rusų k.	6-10 kl.

Pamokų planai, kaip mokyti apie holokaustą:

<http://www.komisija.lt/lt/body.php?&m=1235573416>

1-10 klasių mokiniams:

[Aš noriu būti kaip visi. 8 kl.](#)

[Aušvicas-Birkenau. Vaikų-liudijimai 7-8 kl.](#)

[Gyventi ir išgyventi. 5-6 kl](#)

[Lietuva - daugiatautė šalis. 5 kl](#)

[Mes bandėme išgyventi. 6 kl.](#)

[Ties žmogiškumo riba. 8-10 kl.](#)

[Vaiko likimas. 6 kl.](#)

[Vieno batuko istorija. 6 kl](#)

[Vienos mergaitės gyvenimo istorija. 5 kl.](#)

[Getas - atidėta mirtis. 10 kl.](#)

[Holokaustas Lietuvoje. 10 kl.](#)

[Lietuviai - Pasaulio tautų teisuoliai. 10 kl.](#)

[Pamokos apie Aušvicą 10 kl.](#)

[Pasaulio tautų teisuoliai. 10 kl.](#)

[Sunkiausia - teisingai pasirinkti. 10 kl.](#)

[Lietuviai - Pasaulio tautų teisuoliai. 10 kl](#)

